

Nr 137.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående vissa anslag för budgetåret 1951/52 till universiteten; given Stockholms slott den 9 mars 1951.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande statsrådet hemställt.

GUSTAF ADOLF.

Tage Erlander.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 9 mars 1951.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, ANDERSSON, LINGMAN.

Efter gemensam beredning med cheferna för finans-, inrikes- och civildepartementen anför statsminister Erlander följande.

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t under bilagan åttonde huvudtiteln, punkterna 78, 80, 85 och 87, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition, för budgetåret 1951/52 beräkna

dels till Uppsala universitet: Avlöningar ett förslagsanslag av 5 200 000 kronor;

dels till Uppsala universitet: Materiel m. m. ett reservationsanslag av 1 300 000 kronor;

dels till Lunds universitet: Avlöningar ett förslagsanslag av 4 700 000 kronor;

dels ock till Lunds universitet: Materiel m. m. ett reservationsanslag av 1 080 000 kronor.

Jag torde nu ånyo för Kungl. Maj:t få anmäla dessa ärenden jämte ytterligare en anslagsfråga.

1. Uppsala universitet: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	5 113 000	5 061 135
1950/51 (statsliggaren s. 477)	5 157 000	
1951/52 (förslag)	4 956 000	

I sina anslagsäskanden för nästa budgetår har det *större akademiska konsistoriet* framlagt en rad förslag, vilkas genomförande skulle kräva ganska betydande höjningar av de anslag, som nu utgå till universitetet. Konsistoriet har därvid erinrat om att den upprustning av universitetet, som ägt rum till följd av beslut vid 1946 och 1947 års riksdagar, endast i mindre utsträckning kunnat fortsättas och fullföljas och att uteblivandet av anslagshöjningar i flera avseenden i realiteten inneburit försämringar av universitetets ställning.

Universitetskanslern har i yttrande över konsistoriets anslagsäskanden uttalat, att flertalet av konsistoriets krav vore att betrakta som naturliga led i universitetets fortsatta upprustning och såsom sådana syntes väl grundade. På grund av det rådande ekonomiska läget har emellertid kanslern ansett sig endast kunna tillstyrka sådana äskanden, som ha »automatisk karaktär» eller vilkas tillgodoseende eljest syntes särskilt angeläget.

Uppsala universitets tjänstemannaförening har ingivit en den 19 september 1950 dagtecknad skrivelse i anledning av vissa av de av konsistoriet framförda förslagen.

Kanslerns förslag angående universitetets avlöningsanslag för nästa budgetår framgår av följande sammanställning.

1. Laboratur i matematik i stället för befattning som biträdande lärare.
2. Gymnastiklärartjänst i lönegraden Ce26 med heltidstjänstgöring i stället för nuvarande ordinarie tjänst med deltidstjänstgöring.
3. Personlig professur i medicinsk biokemi för docenten E. A. Stenhagen.
4. Förste amanuens i stället för andre amanuens vid teologiska seminariet.
5. Höjning av teologiska fakultetens kursanslag från 4 000 till 5 000 kronor och av juridiska fakultetens från 24 000 till 27 000 kronor.
6. Biträdande lärare i röntgendiagnostik, obstetrik och gynekologi samt pediatrik (sammanlagd kostnad 6 300 kronor).
7. Undervisning i rätts- och statsmedicin (kostnad 3 500 kronor).
8. Personligt forskarstipendium åt docenten i romanska språk Carin Fahlin.
9. Biträdande lärare i kulturgeografi med ekonomisk geografi.
10. Lönefyllnad åt professorn A. Tiselius såsom innehavare av Karin och Herbert Jacobssons professur i biokemi (3 800 kronor).
11. Biträdande lärare i fysikalisk kemi.
12. Förste amanuens i statskunskap.
13. Förste assistent och förste amanuens i biokemi.
14. Andre amanuens i limnologi.

15. Uppflyttning av överbibliotekarietjänsten från lönegraden Ca 33 till lönegraden Co 14.

16. Omorganisation av universitetskansliet (kostnadsminskning 1 860 kronor).

17. Utökning av drätselnämnden samt uppräknig från 800 till 1 500 kronor av arvoden till vissa av nämndens ledamöter.

18. Införande av arvoden åt dekanerna.

19. Ett skrivbiträde (Cf 4—Ce 8) vid teologiska och ett vid juridiska fakulteten.

20. Instrumentmakare (Ca 14) vid astronomiska observatoriet.

21. Institutionsvaktmästare (Ce 13) vid medicinsk-kemiska och farmakologiska institutionerna.

22. Ett kanslibiträde (Ce 11) vid kemiska och ett vid zoofysiologiska institutionen.

23. Ett skrivbiträde (Cf 4—Ce 8) vid limnologiska institutionen.

24. Ett diskbiträde (Ce 6) vid hygienisk-bakteriologiska institutionen.

25. Ett kanslibiträde (Ce 11) vid obstetrisk-gynekologiska kliniken.

26. Ett kanslibiträde (Ce 11) vid biokemiska institutionen i stället för ett med fysikaliskt-kemiska institutionen gemensamt biträde.

27. Ett laboratoriebiträde (Ce 11), en instrumentmakare (Ce 18) och en maskinist (Ce 12) vid biokemiska institutionen.

28. Tre kanslibiträden (Ce 11) i stället för kontorsbiträden vid biblioteket.

29. En fotograf (Ce 13) vid biblioteket.

30. Två extra ordinarie i stället för två ordinarie kontorsbiträden (Ce 18).

31. Uppflyttning i högre löneklass av icke-ordinarie personal (5 000 kronor).

32. En överassistent och två laboratoriebiträden vid mikroanalyslaboratoriet.

I fråga om de framlagda förslagen inhämtas av handlingarna i ärendet bland annat följande.

2. Omreglering av gymnastiklärartjänsten. Vid Uppsala universitet finnes en ordinarie tjänst som gymnastiklärare. Tjänsten är uppförd på s. k. gammal stat med en lön av 2 400 kronor och tjänstgöringspengar om 1 200 kronor jämte därå belöpande tillägg. Totallönen uppgår till 7 239 kronor. Med tjänsten, som är avsedd enbart för gymnastikundervisning åt manliga studenter, är förenad en tjänstgöringsskyldighet av 15 veckotimmar under tiden 15/9—1/12 och 1/2—15/5. För en biträdande gymnastiklärare, avsedd för de kvinnliga studerande, finnes under arvodesposten ett arvode å 1 800 kronor.

Konsistoriet har, under åberopande av en framställning från styrelsen för gymnastik- och idrottsinstitutionen, hemställt, att gymnastiklärartjänsten måtte omregleras till en tjänst i lönegraden Ca 26 med en tjänstgöringsskyldighet av 28 timmar i veckan. Såsom motivering härför har anförts, att det föreläge svårigheter att med nuvarande lönesättning erhalla en gymnastiklärare med heltidstjänstgöring, vilket vore av behovet påkallat. Gymnastiken vore nu mera idrottsinriktad än tidigare, och om

universitetet utrustades med den begärda gymnastikläraren, skulle denne få övertaga sådana uppgifter, som idrottsläraren icke medhunnit eller icke vore kompetent till. Därest icke gymnastiklärartjänsten bleve i avlöningshänseende omreglerad, kunde universitetet icke räkna med att få behålla den nuvarande t.f. gymnastikläraren, vilken vore synnerligen lämplig för befattningen i fråga.

Kanslern har funnit starka skäl tala för en omreglering men ansett tjänsten böra placeras i lönegraden Ce 26.

3. Personlig professur i medicinsk biokemi för docenten E. A. Stenhagen. *Medicinska fakulteten* har härvidlag anfört bland annat följande.

Docenten Stenhagen, som nu är 39 år gammal, har under det sista decenniet vid fakultetens medicinsk-kemiska institution utvecklat en synnerligen framstående och framgångsrik vetenskaplig verksamhet, som skänkt honom en internationellt erkänd och högt uppskattad ställning inom sitt forskningsområde. Hans huvudintresse har varit koncentrerat på ett medicinskt betydelsefullt område, nämligen det som rör tuberkelbacillens fettsubstanter. Men hans forskningsverksamhet har från detta område som centrum kommit att sträcka sig över ett mycket vidare fält, nämligen generellt över de högmolekylära fettsubstanterna och speciellt de grenade fettsyroras kemi och fysikaliska kemi. Stenhagen har på detta område ej kunnat anknyta till någon inhemsk tradition. Han har självständigt beträtt ett i Sverige ej förut bearbetat forskningsfält och med sällsynt initiativkraft, målmedvetenhet och teoretisk såväl som praktisk skicklighet genomfört sina arbeten.

Det råder för fakulteten ingen tvekan om, att ett fortsatt framgångsrikt forskningsarbete av Stenhagen i mycket hög grad är beroende av att han alltjämt får ha sin verksamhet förlagd till den institution, där han under en serie av år byggt upp en speciell och för hans arbetsriktning utomordentligt väl ägnad organisation, som det skulle taga mycket lång tid och kräva mycket stora kostnader att på nytt få till stånd på något annat håll. Det är för fakulteten sålunda uppenbart, att den vetenskapliga ställning Stenhagen förskaffat sig gör honom i hög grad förtjänt av en personlig professorsbefattning i medicinsk biokemi. Fakulteten vill vidare betona, att det även för dess egen del skulle vara av största värde, om Stenhagen genom en personlig professur i biokemi blev fast knuten till densamma. Stenhagen har under de gångna åren genom sin starka orientering mot den kemiska grundvetenskapen, särskilt dess organiska och fysikaliskt-kemiska del kunnat lämna ett mycket verksamt och betydelsefullt stöd åt den kemiskt inriktade forskningsverksamheten inom fakulteten, och det måste självfallet vara för densamma i hög grad angeläget att söka försäkra sig om detta stöd även för framtiden. Enligt fakultetens mening bör en personlig professur för Stenhagen ha karaktären av en forskningsprofessur med en endast mycket begränsad undervisningsskyldighet.

Kanslern har på förslag av *konsistoriet* förklarat sig beredd att, därest riksdagen beslutade inrätta den föreslagna personliga professuren, ställa ett årligt belopp av 6 500 kronor till förfogande ur C. F. Liljewalchs fond för personliga professorer som bidrag till avlönning åt Stenhagen.

7. Undervisning i rätts- och statsmedicin. För innevarande budgetår har Kungl. Maj:t av tillgängliga medel anvisat 3 500 kronor till undervisning i rätts- och statsmedicin i Uppsala. Tidigare ha de studerande varit hänvisade att följa undervisningen i detta ämne i Stockholm eller undantagsvis i Lund. Fakulteten i Uppsala, som funnit att inga svårigheter föreligga att ordna undervisning i både rätts- och statsmedicin i Uppsala, har ansett det synnerligen angeläget att så sker bland annat med hänsyn till de kostnader och den tidspillan, som det hittillsvarande systemet vållat de studerande. Kostnaderna för undervisningen ha beräknats till 3 500 kronor per läsår.

10. Lönefyllnad åt professorn A. Tiselius. Inom matematisk-naturvetenskapliga sektionen finnes en professur benämnd »Karin och Herbert Jacobssons professur i biokemi». Innehavaren av denna, professorn A. Tiselius, avlönas från en för ändamålet donerad fond. Från och med budgetåret 1946/47 har emellertid fondens avkastning icke varit tillräcklig för att bestrida Tiselius' lön. Bristen har täckts genom anlitan- de av en till donationen hörande reservfond, men om så skall ske även i fortsättningen kommer denna reservfond, som för närvarande uppgår till i runt tal 20 000 kronor, att inom kort bliva helt förbrukad. För nästa budgetår beräknas skillnaden mellan huvudfondens avkastning och Tiselius' löneförmåner komma att uppgå till 3 770 kronor 68 öre. Under framhållande, att nyssnämnda reservfond icke borde ytterligare minskas samt att det icke borde komma i fråga, att Tiselius finge en sämre löneställning än andra universitetsprofessorer, har *kanslern* tillstyrkt en av *konsistoriet* gjord framställning om personligt lönetillägg åt Tiselius. *Kanslern* har beräknat det erforderliga beloppet till förslagsvis 3 800 kronor.

13. Förste assistent och förste amanuens i biokemi. Under erinran om att den nya biokemiska institutionen beräknas komma att tagas i bruk under hösten 1951 har *kanslern* framhållit, att driften av denna nya institution ovillkorligen krävde en väsentlig utökning av personalen. *Institutionsföreståndaren* har särskilt understrukit betydelsen av att institutionens värdefulla materiel handhaves av kvalificerad personal. Dessutom har erinrats om det stora antalet forskare vid institutionen.

16. Omorganisation av universitetskansliet. 1945 års *universitetsberedning* har i sitt betänkande, del III, angående universitetsbiblioteken, universitetsadministrationen m. m. föreslagit en omorganisation av de akademiska kanslierna. Detta förslag till omorganisation, för vilket en redogörelse lämnats i propositionen 1948: 152, har ännu icke genomförts, men vissa förstärkningar av personalen ha dock vidtagits.

Det större *konsistoriet* i Uppsala har nu hemställt, att universitetsberedningens förslag rörande kansliets organisation måtte genomföras från och med nästa budgetår, och därvid förutsatt, att en avveckling av de nu-

varande fakultetsnotariesysslorna skulle genomföras från och med samma tid. *Kanslern* har erinrat om det förslag till omorganisation, som han framlagt i sitt yttrande över universitetsberedningens nyssnämnda betänkande, samt framhållit, att en sådan omorganisation hörde till de krav, som det vore i hög grad angeläget att få tillgodosedda. De nuvarande förhållandena medförde svåra och påtagliga olägenheter vid universitetsförvaltningen.

Kanslerns förslag innebär följande förändringar, vilka tillsammans skulle medföra en kostnadsminskning om 1 860 kronor per år:

	Kostnads- ökning resp. —minskning.
1) Uppflyttning av sekreteraren från lönegraden Ca 31 till Ca 33	+ 1 108
2) Inrättande av en tjänst som förste fakultetssekreterare (Ca 30)	+ 13 032
3) Inrättande av en tjänst som fakultetssekreterare (Ca 27)	+ 11 172
4) Ökade kostnader för rörligt tillägg	+ 400
5) Indragning av en amanuensjänst	— 11 172
6) Indragning av fakultetsnotariearvoden	— 6 300
7) Indragning av arvode åt en extra tjänsteman	— 10 000

I tidigare avgivet yttrande över universitetsberedningens förslag till kansliorganisation har *statskontoret* föreslagit, att de högre tjänstemännen vid kansliet skulle vara en akademisekreterare i Ca 31, en fakultetssekreterare i 24:e lönegraden samt eventuellt en deltidsanställd amanuens. *Lönenämnden* åter har föreslagit en akademisekreterare (utan angivande av lönegrad men med hänvisning till kanslerssekreterarens löneställning samt erinran om utredningen angående löneställningen för byråchefer m. fl.), en förste fakultetssekreterare i lönegraden Ce 29 och en fakultetssekreterare i Ce 27 eller eventuellt en amanuens.

17. *Drättselnämnden*. Universitetets drättselnämnd består nu av universitetets rektor, räntmästaren samt tre bland de ordinarie lärarna valda ledamöter. Envar av sistnämnda tre ledamöter har ett årsarvode av 800 kronor. *Universitetsberedningen* har i sitt betänkande, del III, föreslagit, att nämnden skulle utökas med prorektor samt en vald ledamot, vilken sistnämnde borde vara en i allmänna värv och ekonomiska frågor, främst sådana som angå förvaltningen av jord och skog, förfaren person. Till prorektor och de fyra valda ledamöterna borde utgå arvoden. *Kanslern* har tillstyrkt, att nämnden från och med nästa budgetår utökas på förslaget sätt samt att till arvode åt envar av prorektor och de fyra valda ledamöterna av nämnden anvisas 1 500 kronor.

23. *Skrivbiträde vid limnologiska institutionen*. *Institutionsföreståndaren* har framhållit, att skrivgöromålen vid institutionen nu vore så omfattande, att en särskild arbetskraft vore erforderlig. Laboriebiträdet kunde icke hinna med allt skrivarbete, och institutionsföreståndaren finge därför själv i orimligt stor omfattning syssla med detta.

26. Kanslibitråde vid biokemiska institutionen. Biokemiska och fysikalisk-kemiska institutionerna ha nu ett kanslibitråde gemensamt. *Föreståndaren för biokemiska institutionen* har framhållit, att denna situation i längden vore ohållbar. Det vore orimligt, att liksom hittills bokföring, en stor del av korrespondensen samt ett omfattande biblioteksarbete kunde skötas endast tack vare bidrag från enskilt håll.

27. Laboratoriebiträde, instrumentmakare och maskinist vid biokemiska institutionen. *Institutionsföreståndaren* har framhållit, att institutionens verkstad intoge en nyckelposition. Vid verkstaden vore det nödvändigt med en skolad finmekaniker för nykonstruktioner såväl som för reparations- och ändringsarbeten. Hittills hade en institutionsvaktmästare använts för dessa arbetsuppgifter, men detta kunde icke fortsätta efter institutionsbyggnadens färdigställande utan en särskild instrumentmakartjänst vore då behövlig. Även en maskinisttjänst komme uppenbarligen att bliva erforderlig, främst för tillsyn och vård av institutionens omfattande maskinella utrustning.

I 1949 års revisionsberättelse angående statsverket ha *riksdagens revisorer* i fråga om universitetens reservfonder bland annat uttalat, att den nu tillämpade ordningen, enligt vilken besparingar å vissa avlönings- och stipendiemedel tillföras universitetens reservfonder för att sedan tagas i anspråk för materielanskaffning och liknande ändamål, vore principiellt otillfredsställande. I utlåtande nr 177 har *statsutskottet* vid 1950 års riksdag anslutit sig till revisorernas uppfattning på denna punkt samt uttalat, att frågan om en ändring härvidlag lämpligen borde prövas i samband med det förslag till lönereglering för professorer m. fl. vid universiteten och de statliga högskolorna, som enligt propositionen 1950:41 beräknats kunna föreläggas 1951 års riksdag. Skäl syntes jämväl föreligga för att riksdagen årligen hålles underkunnig om det sätt på vilket respektive reservfonder utnyttjades.

I anledning av vad sålunda förekommit har från universitetskanslers-ämbetet inhämtats uppgifter angående dispositionen under budgetåret 1949/50 av reservfonderna vid universiteten i Uppsala och Lund. Av dessa uppgifter framgår, att reservfonden i Uppsala under nämnda budgetår disponerats på följande sätt.

Undervisning	2 733: 15
Extra personal	5 600: —
Särskilda inköp och kompletteringar (företrädesvis instrument- och bokinköp)	100 300: 50
Förstärkning av materielanslag	40 581: 64
Möbler och annan utrustning (även inredningsarbeten)	69 915: 75

Inlevererat till statsverket	4 585:—
Diverse (därav till botaniska trädgården avseende två budget- år 25 317: 69)	48 076: 27
	Summa kronor 271 792: 31

Föredraganden. Ett tillmötesgående av de mångahanda önskemål om personalförstärkningar, som framförts av vederbörande vid universitetet i Uppsala, skulle för nästa budgetår nödvändiggöra en betydande anslagshöjning. I nuvarande ekonomiska läge är en sådan höjning utesluten. Icke ens det avsevärt nedskurna förslag, som universitetskanslern lagt fram, anser jag mig kunna mer än i begränsad omfattning tillstyrka.

De skäl, som anförts av vederbörande, ha emellertid övertygat mig om önskvärldheten av en omreglering av gymnastiklärartjänsten vid universitetet. Kanslerns förslag om inrättande i stället för den nuvarande ordinarie tjänsten av en ny tjänst med placering i lönegraden Ce 26 kan jag dock icke tillstyrka. I stället vill jag föreslå, att under den i universitetets avlöningsstat, avdelning II, uppförda icke-ordinarieposten anvisas medel till avlönande av en gymnastiklärare i lönegraden Cg 23. Vid bifall härtill bör den nuvarande ordinarie gymnastiklärartjänsten, som för närvarande uppehålls genom vikarie, i avlöningsstaten uppföras utan avlöningsbelopp. Denna omreglering kan beräknas medföra en kostnadsökning med i runt tal 2 700 kronor.

Det torde icke kunna råda någon tvekan om att docenten E. A. Stenhagens vetenskapliga verksamhet varit i sällsynt grad framstående och framgångsrik. I betraktande härav skulle det i och för sig vara synnerligen välmotiverat att inrätta en personlig professur för honom och därigenom förbättra hans möjligheter till fortsatt värdefull forskning. Med hänsyn till de oavvisliga kraven på återhållsamhet i fråga om anslagsökningar ävensom till att tiden för Stenhagens innehav av forskarstipendium icke utgår förrän efter nästa budgetår anser jag dock, att något förslag om en personlig professur för honom icke bör läggas fram redan i år.

Jag föreslår, att till anordnande av undervisning i rätts- och statsmedicin anvisas det begärda beloppet 3 500 kronor under delposten till arvoden till biträdande lärare m. fl. vid medicinska fakulteten. Likaså tillstyrker jag på anförda skäl, att under motsvarande delpost för filosofiska fakultetens matematisk-naturvetenskapliga sektion uppföres ett förslagsvis betecknat belopp av 3 800 kronor till lönetillägg åt innehavaren av Karin och Herbert Jacobssons professur i biokemi.

Den nya biokemiska institutionen beräknas bliva färdig att tagas i bruk under hösten 1951, vilket medför behov av en viss utökning av personalen vid institutionen. Ehuru jag icke på alla punkter kan tillmötesgå de önskemål härom, som framförts, vill jag dock föreslå en viss personalförstärk-

ning. Jag tillstyrker sålunda inrättande av en befattning som förste assistent och en som förste amanuens samt av en tjänst som instrumentmakare i lönegraden Ce 14. Vad angår förslaget om en tjänst som maskinist i lönegraden Ce 12, vill jag erinra om att vid institutionen nu finnes en preparator i Ce 14 och en institutionsvaktmästare i Ce 13. Med hänsyn härtill tillstyrker jag i stället för den föreslagna maskinisttjänsten inrättande av en institutionsvaktmästartjänst i Ce 11.

Behovet av skrivbiträdes hjälp vid biokemiska och fysikaliskt-kemiska institutionerna, vilka för närvarande ha ett biträde gemensamt, torde böra tillgodoses genom att medel beräknas till en ny kontorsbiträdestjänst med lön enligt den reglerade befordringsgången. För limnologiska institutionens räkning tillstyrker jag likaså inrättande av en kontorsbiträdestjänst i befordringsgången.

I skilda sammanhang har med styrka framhållits, att en förstärkning av universitetens administrativa organisation är ofrånkomlig. Jag delar denna uppfattning och vill särskilt framhålla, att en effektivt arbetande kansliorganisation enligt min mening är en av förutsättningarna för att den vetenskapliga upprustning, som skett under åren efter andra världskriget, skall nå full effekt. Det förslag, som universitetskanslern lagt fram, innebär för Uppsala universitets del en uppflyttning av sekreterartjänsten från Ca 31 till Ca 33 med benämningen akademisekreterare samt nyinrättande av två sekreterartjänster, den ena i lönegraden Ca 30 och den andra i Ca 27. I stället skulle de arvoden, som nu utgå till fakultetsnotarierna (sammanlagt 6 300 kronor), samt en tjänst som amanuens och en som extra tjänsteman indragas.

Vad först angår den nuvarande sekreterartjänsten kan jag med hänsyn till pågående utredning angående en tjänsteförteckningsrevision icke nu tillstyrka någon lönegradsuppflyttning. Med hänsyn härtill ifrågasätter jag nu icke heller någon ändring i tjänstetiteln. Vad beträffar den föreslagna omorganisationen i övrigt vill jag tillstyrka, att vid kansliet inrättas en ny tjänst i lönegraden Ce 29. Även vid denna tjänst bör tjänstetiteln tills vidare vara sekreterare. Vid bifall till vad jag nu förordat bör det nuvarande arvodet åt extra tjänsteman ävensom arvoden till fakultetsnotarierna indragas.

Det förslag till förstärkning av drätselnämnden, som universitetskanslern framlagt, anser jag böra tillmötesgås såtillvida att nämnden utökas med en vald ledamot, vilken på sätt föreslagits bör vara en i allmänna värv och ekonomiska frågor förfaren person. Denne bör liksom övriga valda ledamöter ha ett arvode av 800 kronor. Jag ifrågasätter sålunda icke någon ändring i storleken av nu utgående arvoden.

Å universitetets personalförteckning finnas under rubriken »Vetenskapliga institutioner och inrättningar, tillhörande medicinska och filosofiska fakulteterna m. m.» uppförda 12 kontorsbiträdestjänster i lönegraden Ca 8.

Kanslern har nu anmält, att fyra av innehavarna av dessa tjänster avgått under innevarande budgetår, att två extra ordinarie kontorsbiträden komma att under budgetåret fylla fordringarna för erhållande av ordinarie anställning, därav ett tillhörande drätselverket, att en av de under ovannämnda rubrik redovisade tjänsterna rätteligen bör uppföras under kansliet, samt att alltså i personalförteckningen bör för nästa budgetår uppföras 8 kontorsbiträden under omförmälda rubrik, en under kansliet och en under drätselverket. Antalet ordinarie kontorsbiträden bör alltså minskas med två, medan å andra sidan medel böra beräknas till två nya icke-ordinarie kontorsbiträden.

Vid bifall till ett förslag, som chefen för inrikesdepartementet senare idag kommer att framlägga angående nytt avtal mellan staten och Uppsala läns landsting angående driftkostnaderna vid akademiska sjukhuset i Uppsala, komma vissa kostnader för avlöning av underläkare och amanuenser, som nu belasta universitetets stat, att från och med budgetåret 1951/52 överföras till sjukhusets stat. Enligt vad jag inhämtat uppgå dessa kostnader för innevarande budgetår till sammanlagt i runt tal 239 000 kronor, varav 64 900 kronor ur den i avlöningsstaten upptagna delposten A. Arvoden till lärare m. fl., 9 100 kronor ur delposten B. Vikariatsersättningar m. m. samt 165 000 kronor ur posten 4. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie tjänstemän. Jag har i det följande vid beräkningen av de olika beloppen i avlöningsstaten för nästa budgetår utgått från att denna överföring kommer till stånd.

I anslutning till det förslag till löne reglering för personalen vid vissa av de fasta maskinanläggningarna inom civilförvaltningen m. m., som genom årets statsverksproposition förelagts riksdagen, synas vissa förändringar böra vidtagas beträffande denna personalkategori även vid Uppsala universitet.

Jag föreslår sålunda, att fyra ordinarie och en extra ordinarie tjänst som maskinist i lönegraden Ca 12, respektive Ce 12, nämligen en vid universitetsbiblioteket, en vid patologiska institutionen, en vid fysikalisk-kemiska, biokemiska och kemiska institutionerna samt en vid gymnastik- och idrottsinstitutionen, samtliga ordinarie, och en vid institutionen för fysiologisk botanik, extra ordinarie, utan ändring i tjänstetitel uppflyttas i lönegraden Ca 13, respektive Ce 13. Beträffande två av dessa tjänster, nämligen den vid patologiska institutionen och den vid fysikalisk-kemiska, biokemiska och kemiska institutionerna, förutsätter jag, att de vid uppkommande ledighet icke återbesättas utan medgivande av Kungl. Maj:t. Dessa institutioner komma nämligen eventuellt att framdeles anslutas till en större gemensam värmecentral. Vid fysikalisk-kemiska, biokemiska och kemiska institutionerna finnes förutom nyssnämnda maskinisttjänst ytterligare en sådan tjänst i Ca 12. Ej heller denna tjänst bör få återbesättas utan Kungl. Maj:ts medgivande.

En för universitetsbyggnaden avsedd tjänst som värmeledningsskötare, tillika reparatör, av 1:a klass i Ca 12 bör förändras till maskinisttjänst i Ca 13. Beträffande en för samma byggnad avsedd tjänst som reparatör i Ca 11 bör också föreskrivas, att den ej får återbesättas utan medgivande av Kungl. Maj:t. En tjänst som eldare i Ce 9 vid universitetsbiblioteket bör slutligen uppflyttas till lönegraden Ce 10.

De av mig nu föreslagna ändringarna beträffande maskinistpersonalen kunna för nästa budgetår beräknas medföra en kostnadsökning av 1 900 kronor.

En viss uppräknings bör med hänsyn till behovet av medel till ålders-tillägg ske av icke-ordinarieposten i avdelning II av avlöningsstaten. För detta ändamål beräknar jag 5 000 kronor. Å andra sidan bör samma post i anslutning till den generella nedskärning av avlöningsanslagen, som förordats i årets statsverksproposition, För flera huvudtitlar gemensamma frågor, sänkas med 13 000 kronor.

I fråga om de särskilda uppbördsmedlen ifrågasätter jag icke för nästa budgetår någon ändring.

I personalförteckningen för vissa tjänstemän vid Uppsala universitets samlingar och inrättningar m.m. böra vidtagas de ändringar, som föranledas av vad jag i det föregående föreslagit.

Utöver vad jag nu tillstyrkt ifrågasätter jag icke några ändringar beträffande detta anslag. Jag beräknar det för nästa budgetår erforderliga anslagsbeloppet till 4 956 000 kronor med den fördelning på olika poster, som framgår av avlöningsstaten i efterföljande hemställan. Detta innebär en anslagsminskning med 201 000 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1951/52, vidtaga de ändringar i personalförteckningen för vissa tjänstemän vid Uppsala universitets samlingar och inrättningar m.m., som föranledas av vad jag i det föregående anförde;

b) besluta, att avlöningsstaten för Uppsala universitet skall, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1951/52, i nedan angivna delar erhålla följande lydelse:

A v l ö n i n g s s t a t .

U t g i f t e r :

I. Professorer och lärare m. fl.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän:

a. Lön- och tjänstgörings-	
penningar	1 157 800
Avgå pensionsavdrag	84 000
	1 073 800

Kungl. Maj:ts proposition nr 137.

Avlöningsstater.

b. Ålderstillägg, förslagsvis	45 400	
c. Ersättningar till vikarierande akademiska lärare, förslagsvis	22 000	1 141 200
2. Avlöningar till tjänstemän å indragningstat:		
		39 700
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, förslagsvis		1 819 000
4. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie tjänstemän, förslagsvis		35 000
	Summa kronor	3 034 900

Anmärkningar till avdelning I. av avlöningsstaten.

II. Vissa tjänstemän vid universitetets samlingar och inrättningar m. m.		
1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis		809 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t		14 000
3. Avlöningar till arbetare vid botaniska trädgården, förslagsvis		82 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, förslagsvis		860 800
5. Rörligt tillägg, förslagsvis		195 000
	Summa kronor	1 960 800

Sammandrag.

I. Professorer och lärare m. fl.	3 034 900
II. Vissa tjänstemän vid universitetets samlingar och inrättningar m. m.	1 960 800
	Summa kronor 4 995 700

Särskilda uppbördsmedel:

1. Inkomst av auktionsverket, dekanatsmedel samt inskrivnings- och kallelsepenningar, i runt tal	3 000	
2. Ränta å vissa donationsfonder	8 915	
3. Inkomst från ålderstilläggsfonden	14 785	
4. Ersättning från gymnastik- och idrottsinstitutionen	13 000	39 700

Nettoutgift kronor 4 956 000;

c) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i den till avdelning I av nämnda avlöningsstat hörande särskilda avlöningsstaten för professorer och lärare m. fl. även som i de till sagda avdelning I hörande anmärkningar, som föränledes av vad jag i det föregående anfört;

d) till *Uppsala universitet: Avlöningar* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 4 956 000 kronor.

2. Uppsala universitet: Materiel m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	1 270 000	1 227 226
1950/51 (statsliggaren s. 497)	1 285 000	
1951/52 (förslag)	1 312 500	

Det större akademiska konsistoriet har hemställt, dels att detta anslag måtte höjas med i runt tal 271 500 kronor, dels ock att därutöver matematisk-naturvetenskapliga sektionens andel av anslaget måtte ökas med ett belopp, motsvarande minskningen av anslagets realvärde, vilken minskning av sektionen uppskattats till 30 procent. Konsistoriet har härvid understrukit behovet av den begärda höjningen av anslagsmedel till exkursioner och framhållit önskvärdheten av att särskilda exkursionsanslag måtte uppföras för den humanistiska sektionen och för den matematisk-naturvetenskapliga sektionen. För dessa ändamål begär konsistoriet respektive 35 500 kronor och 35 200 kronor.

Kanslern har förklarat sig väl inse betydelsen av att materielanslag i tillräcklig omfattning stå till förfogande men har i nuvarande ekonomiska läge icke sett sig i stånd att annat än i begränsad utsträckning tillstyrka en höjning av förevarande anslag. För den för docenten Stenhagen föreslagna personliga professuren i biokemi har kanslern förordat ett materielanslag av 7 000 kronor. Med hänsyn till att den nya biokemiska institutionen kommer att träda i verksamhet under budgetåret 1951/52 har kanslern vidare tillstyrkt en ökning av institutionens materielanslag från nuvarande 32 500 kronor med 46 000 kronor till 78 500 kronor. Slutligen har kanslern föreslagit en generell höjning av hela det nuvarande materielanslaget med 5 procent eller i runt tal 64 000 kronor. Den av kanslern föreslagna totala medelsanvisningen under förevarande anslag uppgår till 1 402 000 kronor.

Föredraganden. Med hänsyn till den ståndpunkt jag intagit till förslaget om en personlig professur i medicinsk biokemi ifrågasätter jag givetvis icke nu någon medelsanvisning till materielanslag för en sådan professur. I betraktande av den utvidgning av verksamheten vid biokemiska institutionen, som kommer att bli en följd av att institutionens nya byggnad tages i bruk under budgetåret 1951/52, tillstyrker jag, att det för denna institution avsedda beloppet 32 500 kronor höjes med 27 500 kro-

nor till 60 000 kronor. I övrigt kan jag icke nu tillstyrka någon ökning av förevarande anslag, som därför för nästa budgetår bör höjas med 27 500 kronor till 1 312 500 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att efter förslag av vederbörande universitetsmyndigheter besluta om anslags disposition.

Under åberopande av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Uppsala universitet: Materiel m. m.* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 1 312 500 kronor.

3. Iståndsättande av muren omkring botaniska trädgården i Uppsala.

Till detta ändamål har riksdagen efter förslag av Kungl. Maj:t i propositionen 1946:211 (s. 100 f.) å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 uppfört ett anslag av 35 000 kronor.

Till samma ändamål har riksdagen efter förslag av Kungl. Maj:t i propositionen 1950:126 (s. 61 f.) å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppfört ett anslag av 44 000 kronor.

Hos Kungl. Maj:t har nu *drätselnämnden vid universitetet i Uppsala* i skrivelse den 7 mars 1951 hemställt, att anslag måtte anvisas för nästa budgetår med 44 000 kronor till nämnda ändamål och till stöd härför anfört huvudsakligen följande.

Redan år 1944 konstaterades, att muren befunne sig i fallfärdigt skick och att en omedelbar restaurering måste anses synnerligen angelägen. Speciellt gäller detta muren mot Thunbergsvägen. Ett ras därstädes kan föranleda svårartade olyckshändelser, då trädgårdsmuren lutar ut mot gatan.

Innevarande vinter har muren genom tjälen i marken kommit att rubbas och lutar för närvarande i ännu högre grad än som var fallet 1944 ut mot Thunbergsvägen. Drätselnämnden finner det därför vara en trängande angelägenhet, att medel nu anvisas till iståndsättande av muren, därest denna, som har stort kulturhistoriskt värde, skall bevaras och framför allt, därest en allvarlig olycka skall förebyggas. Det är uteslutet att med till universitetets förfogande stående medel till underhåll och reparationer bestrida kostnaderna för murens iståndsättande.

Föredraganden. Det synes mig erforderligt, att medel nu anvisas å rikstaten till iståndsättande av muren omkring botaniska trädgården i Uppsala. Jag förordar därför, att ett investeringsanslag av 44 000 kronor anvisas till detta ändamål för nästa budgetår, och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Iståndsättande av muren omkring botaniska trädgården i Uppsala* för budgetåret 1951/52 å kapitalbudgeten under statens allmänna fastighetsfond anvisa ett investeringsanslag av 44 000 kronor.

4. Lunds universitet: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	4 574 000	4 531 147
1950/51 (statsliggaren s. 500)	4 653 000	
1951/52 (förslag)	4 710 000	

Det *större akademiska konsistoriet* i Lund har i anslagsäskanden för nästa budgetår framlagt förslag om betydande förstärkningar av universitetets personal. Beträffande dessa förslag har *universitetskanslern* — liksom i fråga om Uppsala universitet — framhållit, att flertalet av dem vore att betrakta som naturliga led i universitetets fortsatta upprustning och såsom sådana syntes väl grundade. På grund av det rådande ekonomiska läget har kanslern emellertid sett sig nödsakad att vidtaga betydande besparningar och sålunda funnit sig allenast kunna tillstyrka sådana anslagsäskanden, som ha »automatisk karaktär» eller vilkas tillgodoseende eljest syntes vara särskilt angeläget.

De förslag, som kanslern fört fram i fråga om avlöningsanslaget, framgå av följande sammanställning.

1. Professur i röntgendiagnostik förenad med överläkarbefattning vid allmänna sjukhuset i Malmö.
2. Prosektur i patologi (Malmö) i stället för arvodesbefattning.
3. Laboratur i klinisk fysiologi.
4. Personlig professur i estetik för f. d. professorn vid Åbo akademi Hans Valdemar Ruin.
5. Personlig laboratur i experimentell endokrinologi för docenten Dora Jacobsohn.
6. Personlig laboratur i tillämpad geofysik och geodesi för dr. phil. Gunnar Nörsgaard.
7. Ökad medelsanvisning till biträdande lärare i hygien (5 200 kronor).
8. Förhöjt arvode i rätts- och statsmedicin (1 500 kronor).
9. Förhöjt arvode till biträdande lärare i pediatrik (2 600 kronor).
10. Biträdande lärare i obstetrik och gynekologi (4 000 kronor).
11. Ett docentstipendium i kliniska ämnen.
12. Förste assistent vid radiofysiska institutionen.
13. Förste assistent vid psykiatriska kliniken.
14. Förste amanuens vid historiska institutionen.
15. Förste amanuens vid seminariet för nordiska språk.
16. Andre amanuens vid seminariet för litteraturhistoria.
17. Förste amanuens vid seminariet för engelska språket.
18. Förste amanuens i cytologi.
19. Uppflyttning av överbibliotekarietjänsten från lönegraden Ca 33 till Co 14.
20. Omorganisation av universitetskansliet (kostnadsökning omkring 9 400 kronor).
21. Uppflyttning av akademiträdgårdsmästartjänsten från lönegraden Ca 20 till Ca 22.
22. Uppflyttning och ordinariesättning i lönegraden Ca 14 av en preparatorstjänst (Ce 13) vid anatomiska institutionen.

23. Utökning av drätselnämnden samt uppräknig från 600 till 1 000 kronor av arvodena till vissa av nämndens ledamöter.
24. Införande av arvoden åt dekanerna.
25. Lönetillägg åt institutionsvaktmästaren B. Clementz (1 000 kronor).
26. Ökad medelsanvisning till arbetare vid botaniska trädgården (5 200 kronor).
27. Skrivbiträde (Cf 4—Ce 8) vid juridiska fakulteten.
28. Kanslibiträde (Ce 11) vid dermato-venereologiska kliniken.
29. Kanslibiträde (Ce 11) vid neurologiska kliniken.
30. Kanslibiträde (Ce 11) vid anatomiska och histologiska institutionerna.
31. Kanslibiträde (Ce 11) vid patologiska och bakteriologiska institutionerna.
32. Två laboratoriebiträden (Ce 11), en institutionsvaktmästare (Ce 11) och ett kontorsbiträde (Cf 4—Ce 8) vid fysiologiska institutionen.
33. Ett laboratoriebiträde (Ce 11) vid histologiska institutionen och ett vid patologiska och bakteriologiska institutionerna.
34. Kanslibiträde (Ce 11) vid historiska museet.
35. Laboratoriebiträde (Ce 11) vid zoofysiologiska avdelningen av zoologiska institutionen.
36. Institutionsvaktmästare (Ce 11) vid genetiska institutionen.
37. Vaktmästare (Ce 9), gemensam för fysiska, matematiska och matematisk-fysiska institutionerna.
38. Biträde (Cg 9) för universitetshusets värmecentral.
39. Uppflyttning i högre löneklass av icke-ordinarie personal (7 500 kronor).

Ifråga om de framlagda förslagen inhämtas av handlingarna i ärendet bland annat följande.

5. Personlig laboratur i experimentell endokrinologi för docenten Dora Jacobsohn. I den nya byggnaden för fysiologiska institutionen kommer att inrymmas en särskild avdelning för endokrinologi. *Medicinska fakulteten* har framhållit, att Dora Jacobsohn i många år utövat en vetenskaplig verksamhet av högsta kvalitet, som gjort henne till en internationellt uppmärksammas forskare inom sin specialitet. På grund av hennes forskningsmeriter vore det ytterligt angeläget, att hon i ordinarie ställning bleve knuten till universitetet. Den experimentella endokrinologien vore numera en omfattande vetenskapsgren med problem, vilkas lösning vore av fundamental betydelse för medicinens alla grenar. Även för undervisningen i endokrinologi vore en laboratur ett viktigt önskemål.

Kanslern har framhållit, att Dora Jacobsohn vore landets enda docent i experimentell endokrinologi och att hon torde vara självskriven som förståndare för fysiologiska institutionens endokrinologiska avdelning. Det syntes därför angeläget, att hon erhöles en fastare anknytning till universitetet än vad innehavet av ett docentstipendium innebär.

7. **Biträdande lärare i hygien.** Till detta ändamål utgår nu 7 000 kronor. *Medicinska fakulteten* har anmält, att docenten i ämnet på grund av riksdagsmannauppsdrag icke längre kan handhåva undervisningen. Under förutsättning att en professur i hygien icke inrättas, har fakulteten därför ansett undervisningen böra ordnas genom anlitande av ett antal föreläsare från statens institut för folkhälsan. Utöver hittills utgående arvode kräver denna anordning ett tilläggsarvode av 5 200 kronor för vederbörande lärares resekostnader m. m.

8. **Förhöjt arvode i rätts- och statsmedicin.** Till stöd för detta förslag har anförts bland annat, att antalet undervisningstimmar ökat från 50 till 80.

10. **Biträdande lärare i obstetrik och gynekologi.** Vid kvinnokliniken i Malmö ges för närvarande årligen två kurser för de studerande, vardera om fyra månader. *Medicinska fakulteten* har framhållit, att ökningen i antalet studerande torde komma att medföra behov av ytterligare en kurs. För undervisningen vid denna kurs föreslås ett arvode av 4 000 kronor.

15. **Förste amanuens vid seminariet i nordiska språk.** Till stöd för förslaget om denna befattning har framhållits det allt större behovet av arbetskraft för effektiv tillsyn och skötsel av nordiska seminariets ganska dyrbara bibliotek, för biträde åt de studerande, uppläggande av samlingar av studiematerial, iordningställande av övnings- och texter, biträde vid övningar, tjänstekorrespondens m. m.

20. **Omorganisation av universitetskansliet.** I anslutning till sitt förslag om omorganisation av universitetskansliet i Uppsala har *kanslern* föreslagit en omorganisation även av kansliet vid universitetet i Lund. Detta förslag innebär följande förändringar, vilka tillsammans draga en ökad kostnad av i runt tal 9 400 kronor.

Kostnads-
ökning resp.
— minskning

1) Uppflyttning av sekreteraren från lönegraden Ca 31 till Ca 33	+ 1 008
2) Arvode åt sekreteraren i hans egenskap av ombudsman ...	+ 1 500
3) Inrättande av en tjänst som förste fakultetssekreterare (Ca 30)	+13 032
4) Inrättande av en tjänst som fakultetssekreterare (Ca 27) ..	+11 172
5) Ökade kostnader för rörligt tillägg	+ 1 200
6) Indragning av ett arvode till en halvtidstjänstgörande amanuens	— 3 800
7) Indragning av arvoden till fakultetsnotarierna	— 4 750
8) Indragning av arvode till en extra tjänsteman	—10 000

27. **Preparator vid anatomiska institutionen.** Förslaget om ordinariesättning och uppflyttning av denna tjänst till 14 löne-

graden har motiverats med svårigheterna för institutionen att med nuvarande lönegradsplacering av tjänsten behålla tjänst innehavaren, som innehar annan ordinarie tjänst, respektive vid behov finna en kompetent ersättare.

26. Arbetare vid botaniska trädgården. *Professorn H. Weimarck* har anfört, att det med nuvarande personal icke vore möjligt att ens sköta det nödvändiga arbetet med att hålla botaniska trädgården i ordning. Situationen vore i själva verket katastrofal och en ökning av den kollektivanställda personalen ofrånkomlig. *Konsistoriet* har föreslagit en höjning av vederbörande anslagspost med 15 000 kronor, medan *kanslern* tillstyrkt en ökning med 5 200 kronor.

28 och 29. Kanslibiträden vid dermato-venereologiska och neurologiska klinikerna. Till stöd för förslaget om ett kanslibitråde vid förstnämnda klinik har *klínikföreståndaren* särskilt framhållit behovet av hjälp, förutom med den omfattande korrespondensen, med iordningställandet av ett arkiv med färgbilder, vilket behövdes för undervisningen, eftersom det inneliggande patientmaterialet vore alltför litet.

Förslaget om ett kanslibitråde vid neurologiska kliniken framfördes i petita till förra årets riksdag och tillstyrktes även då av *kanslern*.

31. Kanslibitråde vid patologiska och bakteriologiska institutionerna. Dessa båda institutioner ha nu ett kanslibitråde gemensamt. Vederbörande *institutionsföreståndare* ha framhållit, att arbetsuppgifterna för varje år ökat i sådan omfattning, att behovet av ytterligare arbetskraft blivit alltmer kännbart.

35. Laboratoriebiträde vid zoofysiologiska avdelningen av zoologiska institutionen. *Institutionsföreståndaren* har framhållit, att ett tekniskt biträde vore oundgängligen nödvändigt vid en fysiologisk institution. För närvarande funnes ett biträde avlönat med medel från naturvetenskapliga forskningsrådet och vetenskapsakademien, men dessa anslag kunde icke påräknas för permanenta tjänster.

36. Institutionsvaktmästare vid genetiska institutionen. Denna tjänst erfordras för institutionens nya byggnad, vilken beräknats bli färdig i början av innevarande år.

38. Biträde för universitetshusets värmecentral. Värmecentralen har nyligen utvidgats och med hänsyn härtill har det befunnits nödvändigt, att den ansvarige värmeskötaren får en i fråga om eldning och värmeskötsel kunnig man till hjälp.

I anslutning till vad jag i det föregående under Uppsala universitets avlöningsanslag anfört angående universitetens reservfonder

torde jag här få lämna följande uppgifter angående dispositionen under budgetåret 1949/50 av reservfonden vid Lunds universitet:

Avlöningar	6 352: 50
Arvoden för kurser m. m.	15 425: —
Inköp av apparatur m. m.	85 481: 50
Täckande av brist i materielanslag	20 000: —
Litteratur och bokinbindning	14 733: 34
Materielanslag för div. institutioner, som ej erhållit statsanslag	10 962: —
Inventarier och inredning m. m., lokalhyra	57 440: 25
Diverse ändamål	48 108: 90
	<hr/>
	Summa kronor 258 503: 49

Föredraganden. Liksom i fråga om Uppsala universitet måste jag beträffande Lunds universitet intaga den ståndpunkten, att jag endast kan tillstyrka de förslag, vilkas genomförande syntes mig allra mest angeläget.

De skäl, som framlagts till stöd för förslaget om inrättande av en personlig laboratorstjänst i experimentell endokrinologi för docenten Dora Jacobsohn äro otvivelaktigt tungt vägande, men jag anser mig dock i nuvarande läge ej kunna tillstyrka bifall till detta förslag. Med hänsyn till Dora Jacobsohns framstående insatser i det vetenskapliga arbetet vill jag dock föreslå, att åtgärder vidtagas för att fastare knyta henne till den fysiologiska institutionen och bereda henne en tryggare ställning. Enligt vad jag inhämtat utgår tiden för hennes innehav av docentstipendium den 31 januari 1952. Jag föreslår, att åt Dora Jacobsohn inrättas ett personligt, icke tidsbegränsat forskarstipendium med de ekonomiska förmåner, som åtfölja ett dylikt. Jag förutsätter härvid, att i fråga om undervisningskyldigheten skall gälla de bestämmelser, som kanslern må finna skäl meddela. Vad jag förordat medför en höjning av förevarande anslag med 8 200 kronor. Detta belopp torde med beteckningen förslagsvis böra uppföras under den i avlöningsstaten, avdelning I, upptagna delposten till arvoden till lärare m. fl.

På anförda skäl tillstyrker jag, att det till biträdande lärare i hygien anvisade beloppet 7 200 kronor höjes med 5 200 kronor till 12 400 kronor. Jag anser mig med hänsyn till utökningen av antalet undervisningstimmar i ämnet likaså böra förorda den begärda höjningen med 1 500 kronor av det för undervisning i rätts- och statsmedicin anvisade beloppet av 2 000 kronor.

Behov synes föreligga av tre kurser årligen i stället för nuvarande två i obstetrik och gynekologi vid allmänna sjukhuset i Malmö. Jag tillstyrker därför, att för detta ändamål anvisas det begärda beloppet, 4 000 kronor.

Vid flera av seminarierna inom humanistiska sektionen synes föreligga ett mycket markerat behov av amanuenshjälp. I ämnena historia, nordiska språk, litteraturhistoria och engelska finnes sålunda nu icke någon enda amanuens. Jag har funnit goda skäl anförda för de önskemål, som fram-

förts om amanuensbefattningar i alla dessa ämnen, men anser mig dock nu endast böra föreslå inrättande av en befattning som förste amanuens vid seminariet för nordiska språk.

Under hänvisning till vad jag anfört angående en omorganisation av det akademiska kansliet i Uppsala vill jag föreslå, att även vid universitetskansliet i Lund inrättas en tjänst som sekreterare i lönegraden Ce 29. Vid bifall härtill bör det arvode om 3 800 kronor, som nu utgår till en halvtidstjänstgörande amanuens, ävensom de nuvarande fakultetsnotariearvodena om sammanlagt 4 750 kronor indragas. Däremot ifrågasätter jag icke någon ändring beträffande det belopp av 10 000 kronor, som nu utgår till avlönande av en extra tjänsteman. Denna omorganisation kan beräknas medföra en kostnadsökning av i runt tal 5 400 kronor.

Med hänsyn till vad som anförts i ärendet tillstyrker jag den föreslagna uppflyttningen och ordinariesättningen i lönegraden Ca 14 av en tjänst som preparator vid anatomiska institutionen.

I avlöningsstaten, avdelning II, finnes nu under arvodesposten uppfört ett belopp av 3 480 kronor avsett till arvode till instrumentmakare. Av organisatoriska skäl, för vilka kanslern närmare redogjort, tages detta belopp icke nu i anspråk. Kanslern har föreslagit, att det lönetillägg om 1 000 kronor, som han förordat för institutionsvaktmästaren vid fysiologiska institutionen B. Clementz, skulle få bestridas ur denna post, samt att återstoden av posten skulle få användas till avlönande av hjälpkrafter vid universitetets verkstäder överhuvudtaget. Jag kan icke tillstyrka förslaget om lönetillägg åt Clementz. Jag föreslår emellertid, att ifrågavarande belopp överföres från arvodesposten till icke-ordinarieposten för att användas till avlönande av tillfällig personal vid verkstäderna.

Jag tillstyrker kanslerns förslag om anvisande av ökade medel — 5 200 kronor — till avlöningar till arbetare vid botaniska trädgården.

I anledning av de förslag, som framlagts angående ökning av biträdeshjälpen vid olika institutioner och kliniker inom medicinska fakulteten, tillstyrker jag, att medel beräknas för avlönande av ett skrivbiträde med halvtidstjänstgöring och lön enligt den reglerade befordringsgången vid envar av dermato-venereologiska och neurologiska klinikerna samt patologiska och bakteriologiska institutionerna.

Jag föreslår vidare, att medel beräknas för anställande vid zoofysiologiska avdelningen av zoologiska institutionen av ett laboratoriebiträde med lön högst enligt lönegraden Ce 8.

För den genetiska institutionens nya byggnad föreslår jag inrättande av en institutionsvaktmästartjänst i lönegraden Ce 11.

I anslutning till det förslag till lönereglering för personalen vid vissa av de fasta maskinanläggningarna inom civilförvaltningen, som genom årets statsverksproposition, För flera huvudtitlar gemensamma frågor, lagts fram

för riksdagen föreslår jag följande förändringar beträffande denna personalkategori vid Lunds universitet.

En tjänst som värmeledningsskötare, tillika reparatör, av andra klass, i lönegraden Ca 11 vid universitetshuset bör utbytas mot en tjänst som maskinist i Ca 13. Vidare bör en tjänst som maskinist i lönegraden Ca 12 vid kemiska institutionen och en som eldare i Cg 9 vid samma institution uppflyttas i lönegraden Ca 13, respektive Cg 10. Enär en anslutning av vissa institutioner vid universitetet i Lund till en större värmecentral planeras, bör maskinisttjänsten vid kemiska institutionen vid uppkommande ledighet icke få återbesättas utan medgivande av Kungl. Maj:t. För universitetshusets behov bör slutligen inrättas en tjänst som eldare i Ce 10.

De nu föreslagna ändringarna beträffande maskinistpersonalen kunna beräknas draga en kostnad av i runt tal 6 600 kronor.

Med hänsyn till behovet av medel till författningsenliga ålderstillägg bör en uppräknig ske av icke-ordinarieposten i avdelning II av avlöningsstaten. Jag beräknar det erforderliga beloppet till 7 500 kronor. Å andra sidan bör samma post i anslutning till den generella nedskärning av avlöningsanslagen, som förordats i årets statsverksproposition, För flera huvudtitlar gemensamma frågor, sänkas med 12 000 kronor.

I fråga om de särskilda uppbördsmedlen ifrågasätter jag icke för nästa budgetår någon ändring.

I personalförteckningen för vissa tjänstemän vid Lunds universitets samlingar och inrättningar m. m. böra vidtagas de ändringar, som föranledas av vad jag i det föregående föreslagit.

Utöver vad jag nu tillstyrkt ifrågasätter jag icke några ändringar beträffande Lunds universitets avlöningsanslag. Jag beräknar det för nästa budgetår erforderliga anslagsbeloppet till 4 710 000 kronor med den fördelning på olika poster, som framgår av avlöningsstaten i efterföljande hemställan. Detta innebär en anslagsökning med 57 000 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1951/52, vidtaga de ändringar i personalförteckningen för vissa tjänstemän vid Lunds universitets samlingar och inrättningar m. m., som föranledas av vad jag i det föregående anförte;

b) besluta, att avlöningsstaten för Lunds universitet skall, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1951/52, i nedan angivna delar erhålla följande lydelse:

Kungl. Maj:ts proposition nr 137.

Avlöningsstat.

Utgifter:

I. Professorer och lärare m. fl.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän:	1 161 300
2. Avlöning till tjänsteman å indragningsstat:	9 400
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	1 895 700
4. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	185 000
Summa kronor	3 251 400

Anmärkning till avdelning I. av avlöningsstaten.

II. Vissa tjänstemän vid universitetets
samlingar och inrättningar m. m.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	550 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	11 260
3. Avlöningar till arbetare vid botaniska trädgården, <i>förslagsvis</i>	51 700
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	713 500
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	137 901
Summa kronor	1 464 361

Sammandrag.

I. Professorer och lärare m. fl.	3 251 400
II. Vissa tjänstemän vid universitetets samlingar och inrättningar m. m.	1 464 361
Summa kronor	4 715 761

Särskilda uppbördsmedel.

5 761	
Nettoutgift kronor	4 710 000

c) till *Lunds universitet*: Avlöningar för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 4 710 000 kronor.

5. Lunds universitet: Materiel m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	1 035 000	1 038 109
1950/51 (statsliggaren s. 512)	1 060 000	
1951/52 (förslag)	1 085 000	

Det *större akademiska konsistoriet* har hemställt, att detta anslag för nästa budgetår måtte höjas med i runt tal 273 200 kronor, varav för medicinska fakultetens del 182 700 kronor.

Kanslern, som för sin del icke ansett sig kunna tillstyrka en höjning med mer än 123 000 kronor, har anfört bland annat följande.

Nybyggnaden för genetiska institutionen beräknas bliva färdig i slutet av år 1950 eller början av år 1951. För verksamheten i den nya institutionen synes krävas ett ökat årligt materielanslag. Jag förordar därför att genetiska institutionens materielanslag — nu 12 800 kronor — höjes med 7 000 kronor.

Materielanslaget till institutionen för systematisk botanik utgår nu med 17 700 kronor. Jag tillstyrker en förstärkning av detta anslag med 12 500 kronor.

Vidare tillstyrker jag, att fysiologiska institutionens endokrinologiska avdelning tillföres ett särskilt materielanslag av förslagsvis 10 000 kronor.

De medicinska och kirurgiska samt obstetrisk-gynekologiska klinikerna i Malmö böra rimligen erhålla samma årsanslag som motsvarande kliniker i Lund. Detta innebär en anslagshöjning för vardera av de två förstnämnda klinikerna från nu 7 750 kronor med 8 250 kronor till 16 000 kronor och för den sistnämnda kliniken från nu 5 500 kronor med 6 000 kronor till 11 500 kronor eller alltså tillhoppa 22 500 kronor.

Vidare bör, därest professur inrättas i Malmö i röntgendiagnostik och laboratur i Lund i klinisk fysiologi årliga materielanslag ställas till förfogande för dessa ändamål att utgå med förslagsvis respektive 10 000 kronor och 8 000 kronor.

I övrigt anser jag mig i rådande ekonomiska läge icke kunna förorda annan höjning av materielanslaget vid Lunds universitet än med ett belopp, beräknat efter 5 procent av det nu utgående sammanlagda anslaget eller alltså med 53 000 kronor. Det torde sedermera få ankomma på Kungl. Maj:t att på förslag av vederbörande universitetsmyndigheter besluta angående sistnämnda belopps fördelning.

Föredraganden. Jag anser mig nu endast kunna tillstyrka en höjning av förevarande anslag med 25 000 kronor till 1 085 000 kronor. Jag har härvid räknat med en ökad medelsanvisning av 4 000 kronor till genetiska institutionen, 8 000 kronor till institutionen för systematisk botanik, 7 000 kronor till fysiologiska institutionen för dess endokrinologiska avdelning och 6 000 kronor till de medicinska, kirurgiska och obstetrisk-gynekologiska klinikerna i Malmö. Det synes mig böra närmare övervägas att ytterligare öka anslagsmedlen till nämnda kliniker i Malmö genom sänkning av anslagsmedlen till motsvarande kliniker i Lund eller genom en omfördelning

av anslaget på annat sätt. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att efter förslag av vederbörande universitetsmyndigheter besluta angående anslagets disposition.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Lunds universitet: Materiel m. m.* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 1 085 000 kronor.

Vad föredragande statsrådet sålunda under punkterna 1—5 hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, bifaller Hans Maj:t Konungen samt förordnar, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Hans Löwbeer.